

Iránymutatások

2/2020. számú iránymutatás az (EU) 2016/679 rendeletnek a személyes adatok EGT-n belüli és EGT-n kívüli, közhatalmi vagy egyéb, közfeladatot ellátó szervek közötti továbbításáról szóló 46. cikke (2) bekezdésének a) pontjáról és 46. cikke (3) bekezdésének b) pontjáról

2.0 változat

Elfogadás időpontja: 2020. december 15.

Verziótörténet

2.0 változat	2020. december 15.	Az iránymutatás nyilvános konzultációt követő elfogadása
1.0 változat	2020. február 18.	Az iránymutatás nyilvános konzultációra történő elfogadása

Tartalomjegyzék

1	Általános jellemzés	5
1.1	Cél	5
1.2	A nemzetközi adattovábbításra alkalmazandó általános szabályok.....	6
1.3	A közhatalmi vagy egyéb, közfeladatot ellátó szerv meghatározása	7
2	Általános ajánlások az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdésének a) pontja és 46. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti, megfelelő garanciákról.....	7
2.1	Cél és alkalmazási kör	8
2.2	Fogalom meghatározások.....	8
2.3	Adatvédelmi elvek	9
2.3.1	A célhoz kötöttség elve	9
2.3.2	Az adatpontosság és adattakarékosság elve	9
2.3.3	A korlátozott tárolhatóság elve	10
2.3.4	Adatbiztonság és az adatok bizalmas jellege	10
2.4	Az érintettek jogai	10
2.4.1	Az átláthatósághoz való jog.....	11
2.4.2	A hozzáférés, helyesbítés és törlés joga, valamint a kezelés korlátozásához és a tiltakozáshoz való jog.....	11
2.4.3	Automatizált döntéshozatal egyedi ügyekben	12
2.4.4	Jogorvoslathoz való jog	13
2.4.5	Az érintettek jogainak korlátozása	13
2.5	Az adatok újbóli továbbításának és megosztásának korlátozása (beleértve a közlést és a kormányzati hozzáférést).....	13
2.6	Különleges adatok.....	15
2.7	Jogorvoslati mechanizmusok	15
2.8	Felügyeleti mechanizmusok.....	17
2.9	Felmondási záradék	18
3	Az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkére vonatkozó konkrét információk	19
3.1	A jogilag kötelező erejű, kikényszeríthető eszközökkel kapcsolatos konkrét információk – az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdésének a) pontja	19
3.2	A közigazgatási megállapodásba vonatkozó konkrét információk – az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének b) pontja.....	19
4	Eljárási kérdések	22

Az Európai Adatvédelmi Testület

tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 70. cikke (1) bekezdésének e) pontjára,

tekintettel az EGT-megállapodásra és különösen annak az EGT Vegyes Bizottság 2018. július 6-i 154/2018 határozatával módosított XI. mellékletére és 37. jegyzőkönyvére¹,

tekintettel eljárási szabályzatának 12. és 22. cikkére,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ IRÁNYMUTATÁST

¹ Az e iránymutatásban a „tagállamokra” való hivatkozásokat az „EGT-tagállamokra” való hivatkozásként kell értelmezni.

1 ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS

1.1 Cél

1. E dokumentum célja, hogy iránymutatást nyújtson az általános adatvédelmi rendeletnek a személyes adatok EGT-n belüli közhatalmi vagy egyéb, közfeladatot ellátó szervektől (a továbbiakban: közfeladatot ellátó szervek) harmadik országok közfeladatot ellátó szervei vagy nemzetközi szervezetek részére történő továbbításáról szóló 46. cikke (2) bekezdése a) pontjának és 46. cikke (3) bekezdése b) pontjának alkalmazásáról, amennyiben ezekre az Európai Bizottság által elfogadott megfeleléségi megállapítás nem terjed ki². A közfeladatot ellátó szervezeteknek lehetőségük van ezeknek a mechanizmusoknak az alkalmazására – amelyeket az általános adatvédelmi rendelet a helyzetüket tekintve megfelelőbbnek tart számukra –, ugyanakkor az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkével összhangban egyéb releváns, megfelelő garanciákat biztosító eszközöket is igénybe vehetnek.
2. Az iránymutatás célja, hogy tájékoztatást nyújtson az Európai Adatvédelmi Testület azon jogi biztosítékkal szolgáló garanciákkal kapcsolatos elvárásairól, amelyeket az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdése a) pontja értelmében egy, a közfeladatot ellátó szervek közötti, jogilag kötelező erejű, kikényszeríthető jogi eszközön keresztül, vagy – az illetékes felügyeleti hatóság engedélyével – az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében, a közfeladatot ellátó szervek között létrejött, közigazgatási megállapodásba beillesztendő rendelkezések útján kell megvalósítani³. Az Európai Adatvédelmi Testület a feleknek határozottan javasolja, hogy az iránymutatást már az ilyen eszközök vagy megállapodások kidolgozásának, illetve módosításának tervezésekor, a korai szakaszban is alkalmazzák referenciaként⁴.
3. Az iránymutatást az Európai Adatvédelmi Testületnek a területi hatály és a személyes adatok harmadik országokba történő továbbításának központi kérdéseit illetően végzett korábbi munkájával (ideértve elődje, a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport⁵ [Article 29 Working Party, WP29] által jóváhagyott dokumentumokat is) együtt kell értelmezni⁶. A dokumentumot az általános adatvédelmi rendelet alkalmazása során szerzett gyakorlati tapasztalatok alapján a későbbiekben felülvizsgáljuk, és szükség esetén frissítjük.
4. Ez az iránymutatás a közfeladatot ellátó szervek közötti, az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó különböző közigazgatási együttműködési célokból történő nemzetközi adattovábbításra vonatkozik. Ebből kifolyólag és az általános adatvédelmi rendelet 2. cikkének (2) bekezdésével összhangban nem terjed ki a közbiztonság, a védelem, illetve az állambiztonság területét érintő adattovábbításra. Az iránymutatás emellett az illetékes hatóságok bűnüldözési célból végzett adatkezelésére- és továbbítására sem vonatkozik, mivel azokat egy külön eszköz, a bűnüldözésben

² Ilyenek például a japán közfeladatot ellátó szervek, amelyek nem tartoznak a japán megfeleléségi határozat hatálya alá, mivel az csak magánszektorbeli szervezetekre terjed ki.

³ Ezen iránymutatás a „nemzetközi megállapodások” kifejezéssel az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti, jogilag kötelező erejű, kikényszeríthető jogi eszközökre, valamint az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerinti közigazgatási megállapodásokra hivatkozik.

⁴ Az általános adatvédelmi rendelet 96. cikke kimondja, hogy a 2016. május 24. előtt megkötött megállapodások módosításukig, felváltásukig vagy visszavonásukig hatályban maradnak.

⁵ Az EU adatvédelmi hatóságok 95/46/EK adatvédelmi irányelv 29. cikke alapján létrehozott munkacsoportja.

⁶ Lásd a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport Megfeleléségi referenciáját (WP254 rev.01, amelyet az Európai Adatvédelmi Testület 2018. május 25-én hagyott jóvá), az Európai Adatvédelmi Testület 2/2018. sz. iránymutatását az (EU) 2016/679 rendelet 49. cikke szerinti eltérésekről, valamint az Európai Adatvédelmi Testület 3/2018. sz. iránymutatását az általános adatvédelmi rendelet területi hatályáról (3. cikk).

érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelv szabályozza⁷. Végezetül az iránymutatás kizárólag a közfeladatot ellátó szervek közötti adattovábbításra koncentrál, és nem terjed ki a személyes adatok közfeladatot ellátó szervek által magánjogi szervezetek részére, illetve magánjogi szervezetek által közfeladatot ellátó szervek részére történő továbbítására.

1.2 A nemzetközi adattovábbításra alkalmazandó általános szabályok

5. Az általános adatvédelmi rendelet 44. cikke szerint a személyes adatokat harmadik országok vagy nemzetközi szervezetek részére továbbító adatátadóknak az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetében foglaltaknak való megfelelésen túl eleget kell tennie az általános adatvédelmi rendelet egyéb rendelkezéseiben foglalt feltételeknek is. Minden adatkezelési tevékenységnek meg kell felelnie az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkében foglalt adatvédelmi elveknek, jogszerűnek kell lennie az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkének értelmében, valamint az adatok különleges kategóriáinak esetében meg kell felelnie az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkének. Ebből kifolyólag kétlépéses ellenőrzésre van szükség: először is, egy jogalapot kell alkalmazni önmagára az adatkezelésre, az általános adatvédelmi rendelet összes vonatkozó rendelkezésével együtt; másodsor pedig, meg kell felelni az adatvédelmi rendelet V. fejezetében foglalt rendelkezéseknek.
6. Az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkében kimondja, hogy „a 45. cikk (3) bekezdése szerinti határozat hiányában az adatkezelő vagy adatfeldolgozó csak abban az esetben továbbíthat személyes adatokat harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére, ha az adatkezelő vagy adatfeldolgozó megfelelő garanciákat nyújtott, és csak azzal a feltétellel, hogy az érintettek számára érvényesíthető jogok és hatékony jogorvoslati lehetőségek állnak rendelkezésre”. Ilyen megfelelő biztosítékként szolgálhat egy, a közfeladatot ellátó szervek közötti, jogilag kötelező erejű, kikényszeríthető jogi eszköz (az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdésének a) pontja), vagy a közfeladatot ellátó szervek között létrejött közigazgatási megállapodásba beillesztendő rendelkezések, köztük az érintettek érvényesíthető és tényleges jogaira vonatkozó rendelkezések (az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének c) pontja). Amint arra az Európai Unió Bírósága (EUB) rámutatott, ezeknek a megfelelő biztosítékoknak alkalmasnak kell lenniük annak garantálására, hogy azok az érintettek, akiknek a személyes adatait továbbítják, olyan szintű védelemben részesüljenek, amely lényegében azonos az EGT-n belül biztosított védelemmel⁸.
7. E megoldáson kívül és annak hiányában az általános adatvédelmi rendelet 49. cikke korlátozott számban olyan különös helyzeteket is felsorol, amelyeknek esetében a nemzetközi adattovábbításra akkor is sor kerülhet, ha az Európai Bizottság nem állapítja meg a megfelelést⁹. Az egyik ilyen kivétel az uniós jog vagy az adatkezelőre vonatkozó tagállami jog által elismerten fontos közérdekek céljából történő adattovábbításra vonatkozik, a nemzetközi együttműködés kölcsönös előnyeinek szellemében megvalósuló adattovábbítást is ideértve¹⁰. Az Európai Adatvédelmi Testület által kiadott korábbi iránymutatásban kifejtettek szerint azonban az általános adatvédelmi rendelet 49. cikkében leírt

⁷ A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 2016. április 27-i (EU) 2016/680 irányelv.

⁸ Az Európai Unió Bíróságának ítélete, Data Protection Commissioner kontra Facebook Ireland és Maximillian Schrems (Schrems II.)-ügy, C-311/18, 96. pont.

⁹ A 49. cikkel, valamint annak a 46. cikkel való általános kölcsönhatásával kapcsolatos további információkért lásd az Európai Adatvédelmi Testület 2/2018. sz. iránymutatását az (EU) 2016/679 rendelet 49. cikke szerinti eltérésekről.

¹⁰ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület 2/2018. számú, az (EU) 2016/679 rendelet 49. cikke szerinti eltérésekről szóló iránymutatásának 10. oldalát.

eltérések megszorítóan értelmezendők, és főként alkalmoszerű és nem ismétlődő adatkezelési tevékenységekhez kapcsolódnak¹¹.

1.3 A közhatalmi vagy egyéb, közfeladatot ellátó szerv meghatározása

8. Az általános adatvédelmi rendelet nem határozza meg, hogy mi minősül „közhatalmi vagy egyéb, közfeladatot ellátó szervnek”. Az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy ez a fogalom elég tág ahhoz, hogy magában foglalja mind a harmadik országok közfeladatot ellátó szerveit, mind pedig a nemzetközi szervezeteket¹². A harmadik országok közfeladatot ellátó szerveinek tekintetében a fogalmat a nemzeti jog határozza meg. Ennek megfelelően a közfeladatot ellátó szervek közé tartoznak a különböző szintű kormányzati hatóságok (pl. nemzeti, regionális és helyi hatóságok), de magukban foglalhatnak egyéb, közjogi szerveket is (pl. végrehajtó ügynökségek, egyetemek, kórházak stb.)¹³. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 26. pontja értelmében a „nemzetközi szervezet” kifejezés a nemzetközi közjog hatálya alá tartozó szervezetre vagy annak alárendelt szerveire, illetve olyan egyéb szervekre utal, amelyet két ország közötti megállapodás hozott létre vagy amely ilyen megállapodás alapján jött létre.
9. Az Európai Adatvédelmi Testület emlékeztet arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet alkalmazása nem sérti a nemzetközi jog rendelkezéseit, például azokat sem, amelyek a nemzetközi szervezetek kiváltságait és mentességeit szabályozzák. Ugyanakkor fontos felhívni a figyelmet arra is, hogy a nemzetközi szervezeteknek adatokat továbbító valamennyi EGT-n belüli, közfeladatot ellátó szervnek meg kell felelnie az általános adatvédelmi rendelet harmadik országokba vagy nemzetközi szervezetek részére történő adattovábbításra vonatkozó szabályainak¹⁴.

2 ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK AZ ÁLTALÁNOS ADATVÉDELMI RENDELET 46. CIKKE (2) BEKEZDÉSÉNEK a) PONTJA ÉS 46. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK b) PONTJA SZERINTI, MEGFELELŐ GARANCIÁKRÓL

10. A 95/46/EK irányelv 26. cikkének (2) bekezdésétől eltérően az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke további, megfelelő garanciákat rögzít a közfeladatot ellátó szervek közötti adattovábbítás eszközeként:
 - (i) a jogilag kötelező erejű, kikényszeríthető jogi eszközt (az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdésének a) pontja); illetve
 - (ii) a közigazgatási megállapodásba beillesztendő rendelkezéseket (az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének b) pontja).

Ezek az eszközök és megállapodások két- vagy többoldalúak is lehetnek.

¹¹ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület (EU) 2016/679 rendelet 49. cikke szerinti eltérésekről szóló iránymutatásának 5. oldalát.

¹² Lásd még az általános adatvédelmi rendelet (108) preambulumbekendését.

¹³ Lásd pl. a „közigazgatási szerv” és a „közjogi intézmény” a közsféra információinak további felhasználásáról szóló, 2003. november 17-i 2003/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 345., 2003.12.31., 90. o.) 2. cikkének (1) és (2) bekezdésében szereplő meghatározását.

¹⁴ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület 3/2018. számú, az általános adatvédelmi rendelet területi hatályáról szóló iránymutatásának 23. oldalát.

11. A következő szakasz általános ajánlásokat fogalmaz meg annak elősegítése érdekében, hogy biztosítható legyen a közfeladatot ellátó szervek közötti, jogilag kötelező erejű eszközök és közigazgatási megállapodások (a továbbiakban: nemzetközi megállapodások) az általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelése.
12. Bár az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke és (108) preambulumbekzdése nem tartalmaz konkrét útmutatást az ilyen nemzetközi megállapodásokba belefoglalandó garanciákra vonatkozóan, az általános adatvédelmi rendelet 44. cikkét¹⁵ és az EUB közelmúltbeli ítélezési gyakorlatát¹⁶ figyelembe véve az Európai Adatvédelmi Testület összeállított egy listát az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdése a) pontjának, illetve 46. cikke (3) bekezdése b) pontjának hatálya alá tartozó, közfeladatot ellátó szervek közötti nemzetközi megállapodásokba foglalandó minimális garanciákról. E garanciák célja annak biztosítása, hogy a természetes személyek általános adatvédelmi rendelet értelmében vett védelmének szintje ne sérüljön abban az esetben, ha személyes adataikat az EGT-n kívülre továbbítják, valamint hogy az érintettek az Unión belül az általános adatvédelmi rendelet által biztosított védelem szintjével lényegében azonos védelemben részesüljenek¹⁷.
13. Az EUB közelmúltbeli ítélezési gyakorlatával¹⁸ összhangban a tagállami adattovábbító, közfeladatot ellátó szerv feladata – szükség esetén a címzett, közfeladatot ellátó szerv segítségével – felmérni, hogy az adott harmadik országban tiszteletben tartják-e az uniós jog által előírt védelmi szintet, annak megállapítása érdekében, hogy a nemzetközi megállapodásban foglalt garanciák listája a gyakorlatban teljesíthető-e, figyelembe véve a harmadik ország jogszabályai által az említett garanciáknak való megfelelés tekintetében teremtett esetleges akadályokat is.
14. E tekintetben azt is meg kell jegyezni, hogy az ebben az iránymutatásban felsorolt garanciák biztosítása érdekében a nemzetközi megállapodások az adott harmadik ország nemzeti jogának már meglévő elemeire vagy egy nemzetközi szervezet belső szabályaira/szabályozási keretrendszerére is épülhetnek.

2.1 Cél és alkalmazási kör

15. A nemzetközi megállapodásoknak rögzíteniük kell alkalmazási körüket, céljaikat pedig világosan és konkrétan kell meghatározniuk. Ezenkívül egyértelműen meg kell határozniuk az érintett személyes adatok kategóriáit és a megállapodás szerint továbbított és feldolgozott személyes adatok kezelésének típusát.

2.2 Fogalommeghatározások

16. A nemzetközi megállapodásoknak rögzíteniük kell az adatvédelmi rendelettel összhangban lévő, a személyes adatokhoz kapcsolódó azon alapvető fogalmak és jogok meghatározását, amelyek a szóban forgó megállapodás szempontjából relevánsnak számítanak. A megállapodásoknak például – hivatkozások esetén – a következő fontos fogalommeghatározásokat kell tartalmazniuk: „személyes

¹⁵ Az általános adatvédelmi rendelet 44. cikke a következők szerint rendelkezik: „E fejezet valamennyi rendelkezését alkalmazni kell annak biztosítása érdekében, hogy a természetes személyek számára e rendeletben garantált védelem szintje ne sérüljön”.

¹⁶ Az EUB 2020. július 16-i ítélete, Data Protection Commissioner kontra Facebook Ireland Ltd és Maximillian Schrems (Schrems II.)-ügy, C-311/18.

¹⁷ Az EUB 2020. július 16-i ítélete, Data Protection Commissioner kontra Facebook Ireland Ltd és Maximillian Schrems (Schrems II.)-ügy, C-311/18, 105. pont.

¹⁸ Ugyanaz.

adatok”, „a személyes adatok kezelése”, „adatkezelő”, „adatfeldolgozó”, „címezett” és „különleges adatok”.

2.3 Adatvédelmi elvek

17. A nemzetközi megállapodásoknak konkrét megfogalmazást kell tartalmazniuk annak előírására, hogy az alapvető adatvédelmi elveket mindkét félnek biztosítani kell.

2.3.1 A célhoz kötöttség elve

18. A nemzetközi megállapodásoknak meg kell határozniuk a személyes adatok továbbításának és kezelésének céljait – beleértve a további adatkezelés azokkal összeegyeztethető céljait is –, valamint biztosítaniuk kell, hogy az adatok össze nem egyeztethető célból történő további kezelésére ne kerüljön sor. Az összeegyeztethető célok közé tartozik a közérdekű archiválás céljából történő tárolás, valamint a tudományos és történelmi kutatási, illetve statisztikai célt szolgáló adatkezelés. Az egyértelműség érdekében ajánlatos, hogy magában a nemzetközi megállapodásban sorolják fel az adatok kezelésének és továbbításának konkrét céljait.
19. Ahhoz, hogy elkerülhető legyen a „funkciók terjeszkedésének” kockázata, az ilyen megállapodásoknak azt is rögzíteniük kell, hogy a továbbított adatok kizárólag a megállapodásban kifejezetten megjelölt célokra használhatók fel, mely alól kivételt képeznek az alábbi bekezdésben felsorolt esetek.
20. Amennyiben a nemzetközi megállapodás mindkét részes fele lehetővé kívánja tenni a címezett, közfeladatot ellátó szerv számára, hogy a továbbított személyes adatokat egy másik, összeegyeztethető célból is felhasználhassa, a címezett, közfeladatot ellátó szerv további adatfelhasználása csak abban az esetben engedélyezhető, ha az az eredeti felhasználással összeegyeztethető, valamint ha arról az adattovábbító, közfeladatot ellátó szervet előzetesen tájékoztatták, amely konkrét okokból kifogást emelhet az ellen.

2.3.2 Az adatpontosság és adattakarékosság elve

21. A nemzetközi megállapodásnak elő kell írnia, hogy a továbbított és a tovább kezelt adatok az adattovábbítás és a további adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, legyenek, és a szükségesre kell korlátozódniuk.
22. A gyakorlatban az adattakarékosság ezen elve fontos szerepet játszik a nem megfelelő vagy túlzott mennyiségű adatok továbbításának elkerülésében.
23. Az adatoknak ezenkívül kezelésük céljainak szempontjából pontosnak és naprakésznek kell lenniük. Ebből kifolyólag a nemzetközi megállapodásnak elő kell írnia az adattovábbító fél számára annak biztosítását, hogy a megállapodás értelmében továbbított személyes adatok pontosak és adott esetben naprakészek legyenek. A megállapodásnak ezenkívül arról is rendelkeznie kell, hogy amennyiben az egyik fél tudomására jut, hogy pontatlan vagy elavult adatok kerültek továbbításra, vagy ilyen adatokat kezelnek, erről a másik felet haladéktalanul értesítenie kell. Végezetül, a megállapodásnak biztosítani kell, hogy amennyiben megerősítést nyer, hogy a továbbított vagy kezelt adatok pontatlanok, az érintett adatokat kezelő felek minden észszerű lépést megtegyenek az információk helyesbítése vagy törlése érdekében.

2.3.3 A korlátozott tárolhatóság elve

24. A feleknek gondoskodniuk kell arról, hogy a nemzetközi megállapodás egy adatmegőrzési záradékot is tartalmazzon. Ennek a záradéknak mindenekelőtt azt kell meghatároznia, hogy a személyes adatok nem őrizhetők meg határozatlan ideig, hanem tárolásuknak olyan formában kell történnie, amely az érintettek azonosítását csak a személyes adatok továbbítása és azt követő kezelése céljának eléréséhez szükséges ideig teszi lehetővé. Ez magában foglalhatja a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból szükséges ideig történő adattárolást is, feltéve, hogy az érintettek jogainak és szabadságainak védelmét garantáló, megfelelő technikai és szervezési intézkedések – úgymint kiegészítő technikai intézkedések (pl. biztonsági intézkedések, álnevesítés) vagy hozzáférési korlátozások – vannak érvényben. Amennyiben az adatmegőrzés maximális időtartamát a nemzeti jogszabályok vagy valamely nemzetközi szervezet belső szabályai/szabályozási keretrendszere még nem rögzíti, azt a megállapodás szövegében kell meghatározni.

2.3.4 Adatbiztonság és az adatok bizalmas jellege

25. A feleknek kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy biztosítják a személyes adatok általuk végzett továbbításának és kezelésének biztonságát és bizalmas jellegét.
A feleknek mindenekelőtt azt kell vállalniuk, hogy megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket alkalmaznak a személyes adatok véletlen vagy jogellenes hozzáféréssel, megsemmisítéssel, elvesztéssel, megváltoztatással vagy jogosulatlan közléssel szembeni védelme érdekében. Ezek közé az intézkedések közé tartozhat például a titkosítás (az átvitel során történő titkosítás is), az álnevesítés, az adatok EGT-ből továbbított személyes adatként való megjelölése, a személyes adatokhoz hozzáférők korlátozása, a személyes adatok biztonságos tárolásának biztosítása, valamint a személyes adatok biztonságának és bizalmas jellegének biztosítását szolgáló politikák végrehajtása. A biztonsági szint tekintetében figyelembe kell venni a kockázatokat, a technológia lehetőségeit, valamint a kapcsolódó költségeket is.
26. A nemzetközi megállapodás ezenkívül azt is rögzítheti, hogy amennyiben a felek egyike egy adatvédelmi incidensről tudomást szerez, arról a másik fel(ek)et a lehető leghamarabb tájékoztatja, valamint észszerű és megfelelő lépéseket tesz az incidens orvoslására és az esetleges kedvezőtlen hatások minimalizálására, ideértve az érintett adatvédelmi incidensről való, indokolatlan késedelem nélküli tájékoztatását abban az esetben, ha az adatvédelmi incidens valószínűsíthetően magas kockázattal jár a természetes személy jogaira és szabadságaira nézve. Ajánlott, hogy a nemzetközi megállapodásban az adatvédelmi incidensekre vonatkozó értesítések ütemezése, valamint az érintettek tájékoztatásának eljárásai is rögzítésre kerüljenek.

2.4 Az érintettek jogai

27. A nemzetközi megállapodásnak az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkének (1) bekezdésében és (108) preambulumbekkezdésében foglaltak szerint biztosítania kell az érintettek érvényesíthető és tényleges jogait.
28. A megállapodásban fel kell sorolni az érintetteket illető jogokat, ideértve a felek által az ilyen jogok biztosítása érdekében tett konkrét kötelezettségvállalásokat. A hatékonyság érdekében a nemzetközi megállapodásnak olyan mechanizmusokat is elő kell írnia, amelyek biztosítják ezek gyakorlati alkalmazását. Ezenkívül, az érintettek jogainak bármilyen megsértése megfelelő jogorvoslatot kíván.

2.4.1 Az átláthatósághoz való jog

29. A feleknek gondoskodniuk kell arról, hogy a nemzetközi megállapodás egyértelmű megfogalmazásban ismertesse a felek átláthatóságra vonatkozó kötelezettségeit.
30. E kötelezettségeknek egyrészt magukban kell foglalniuk egy olyan általános tájékoztatást, amely legalább a személyes adatok közfeladatot ellátó szervek általi kezelésének és továbbításának módjáról és okáról, az adattovábbításhoz használt megfelelő eszközről, a jogalanyokról, akik részére az ilyen adatok továbbíthatók, az érintettek megillető jogokról és az alkalmazandó korlátozásokról, a rendelkezésre álló jogorvoslati mechanizmusokról, valamint a jogviták vagy keresetek benyújtásához szükséges elérhetőségekről nyújt információkat.
31. Ugyanakkor fontos felhívni a figyelmet arra is, hogy az adattovábbító, közfeladatot ellátó szervezet illetően az érintett szerv honlapján elhelyezett általános tájékoztató nem elegendő. A közfeladatot ellátó, adattovábbító szervnek egyedi tájékoztatást kell nyújtania az érintettek számára az általános adatvédelmi rendelet 13. és 14. cikkében foglalt bejelentési követelményekkel¹⁹ összhangban. A nemzetközi megállapodás az ilyen egyedi tájékoztatás alóli kivételeket is megfogalmazhat. Ezen kivételek lehetősége korlátozott, és azoknak összhangban kell állniuk az általános adatvédelmi rendelet 14. cikkének (5) bekezdésében foglalt kivételekkel – például, az érintett már rendelkezik a szóban forgó információval, az információ rendelkezésre bocsátása lehetetlennek bizonyul, vagy aránytalanul nagy erőfeszítést igényelne.
32. A feleknek kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy kérésre a nemzetközi megállapodást az érintettek rendelkezésére bocsátják, valamint hogy a nemzetközi megállapodást, illetve a megfelelő garanciákat rögzítő, vonatkozó rendelkezéseket honlapjukon nyilvánosan elérhetővé teszik. A nemzetközi megállapodás szövegéből egyes részek a rendelkezésre bocsátást, illetve nyilvánossá tételt megelőzően a különleges vagy egyéb, bizalmas adatok védelméhez szükséges mértékben eltávolíthatók. Amennyiben szükséges, a feleknek egy érdemi összefoglalóval kell lehetővé tenniük az érintettek számára, hogy megismerhessék a nemzetközi megállapodás tartalmát.

2.4.2 A hozzáférés, helyesbítés és törlés joga, valamint a kezelés korlátozásához és a tiltakozáshoz való jog

33. A nemzetközi megállapodásnak garantálnia kell az érintett azon jogát, hogy tájékoztatást kaphasson valamennyi rá vonatkozó, kezelt személyes adatról, és hozzáférhessen azokhoz, valamint a helyesbítéshez, a törléshez, az adatkezelés korlátozásához, illetve – adott esetben – az adatkezeléssel szembeni tiltakozáshoz való jogát a saját helyzetével kapcsolatos indokok alapján.
34. A hozzáférési jog tekintetében a nemzetközi megállapodásnak rögzítenie kell, hogy az egyéneknek joguk van a címzett, közfeladatot ellátó szervtől visszajelzést kapni arra vonatkozóan, hogy személyes adatainak kezelése folyamatban van-e, és amennyiben igen, jogosult arra, hogy ezekhez az adatokhoz hozzáférést kapjon; egyúttal jogosult hozzáférni az adatkezelésre vonatkozó konkrét információkhoz, ideértve az adatkezelés célját, az érintett személyes adatok kategóriáit, azon címzettek, akikkel a személyes adatokat közlik, az adatok tárolásának tervezett időtartamát és a jogorvoslati lehetőségeket.
35. A megállapodásnak ezenkívül meg kell határoznia, hogy ezek a jogok milyen esetben érvényesíthetők, és le kell fektetnie annak részletes szabályait is, hogy az érintettek hogyan érvényesíthetik ezeket a

¹⁹ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület (EU) 2016/679 rendelet szerinti átláthatóságról szóló iránymutatását, WP 260 rev.01, 13–22. o.

jogokat a két félnél, illetve hogy a felek hogyan válaszolnak az ilyen kérelmekre. A törlés tekintetében például a nemzetközi megállapodás kikötheti, hogy amennyiben az adatokat jogellenesen kezelték, vagy azokra az adatkezelés céljából már nincs szükség, törölni kell őket. A nemzetközi megállapodásnak továbbá elő kell írnia, hogy az érintettek kérelmeire a feleknek észszerű módon és kellő időben kell válaszolniuk. A nemzetközi megállapodás azt is rögzítheti, hogy a felek megfelelő lépéseket tehetnek, pl. az adminisztratív költségek fedezését szolgáló, észszerű összegű díjat számíthatnak fel, amennyiben az érintett kérelme – különösen az ismétlődő jelleg miatt – egyértelműen megalapozatlannak vagy túlzónak bizonyul.

36. A nemzetközi megállapodásnak arra is köteleznie kell az adattovábbító, közfeladatot ellátó szervet, hogy az érintettet – adatainak továbbítását követően – megfelelő határidő (pl. egy hónap) megjelölésével, indokolatlan késedelem nélkül tájékoztassa a nemzetközi megállapodásban biztosított jogokon alapuló kérelme vonatkozásában tett lépésekről. Végezetül, amennyiben a felek nem tesznek lépéseket az érintett kérelme nyomán, a megfelelő határidő meghatározásával (pl. a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül), haladéktalanul tájékoztatniuk kell az érintettet (pl. a kérelem kézhezvételétől számított egy hónapon belül), az intézkedés elmaradásának okairól, valamint arról, hogy az érintett panaszt nyújthat be, illetve bírósági jogorvoslattal élhet.
37. A nemzetközi megállapodás az ilyen jogok alóli kivételeket is megfogalmazhat; rögzíthet például a hozzáférési és törlési jogra vonatkozó, az általános adatvédelmi rendelet 15. cikkének (4) bekezdésében és 17. cikkének (3) bekezdésében foglaltakhoz hasonló kivételeket is. Ehhez hasonlóan, a megállapodás az egyéni jogok alóli kivételeket is megfogalmazhat az olyan esetekben, amikor a személyes adatokat tudományos, történelmi kutatási, statisztikai vagy archiválási célból kezelik, amennyiben e jogok valószínűsíthetően lehetetlenné tennék vagy súlyosan hátráltatnák az adott, konkrét célok elérését, és feltéve, hogy megfelelő garanciák vannak érvényben (pl. technikai és szervezési intézkedések, beleértve az álnevesítést is). Végezetül, a megállapodás előírhatja, hogy a felek visszautasíthatják, hogy a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy túlzó jellegű kérelmek esetében lépéseket tegyenek.

2.4.3 Automatizált döntéshozatal egyedi ügyekben

38. Amennyiben az adott megállapodás szempontjából releváns, a nemzetközi megállapodásnak általános elvként tartalmaznia kell egy olyan kikötést, amely kimondja, hogy a címzett, közfeladatot ellátó szerv nem hozhat olyan, kizárólag automatizált egyedi döntéshozatalon alapuló döntést – ideértve a profilalkotást is –, amely az érintettre nézve joghatással járna vagy őt hasonlóképpen jelentős mértékben érintené. Amennyiben az adattovábbítás célja magában foglalja annak lehetőségét, hogy a címzett, közfeladatot ellátó szerv kizárólag automatizált adatkezelésen alapuló döntéseket hozzon az általános adatvédelmi rendelet 22. cikke értelmében, erre csak a nemzetközi megállapodásban meghatározott bizonyos feltételek mellett, például az érintett kifejezett hozzájárulásával kerülhet sor. Amennyiben a döntés ezeknek a feltételeknek nem felel meg, az érintett jogosult arra, hogy annak hatálya ne terjedjen ki rá. Minden olyan esetben, ha a nemzetközi megállapodás lehetővé teszi az egyedi ügyekben való, automatizált döntéshozatalt, biztosítania kell a szükséges garanciákat, beleértve a döntés alapjául szolgáló konkrét okokról és az alkalmazott logikáról szóló tájékoztatáshoz, a pontatlan vagy hiányos információk kijavításához, a döntéssel szembeni kifogás emeléséhez és az emberi beavatkozáshoz való jogot.

2.4.4 Jogorvoslathoz való jog

39. Az érintettek garantált jogainak ténylegesnek és érvényesíthetőnek kell lenniük. Ebből kifolyólag az érintett számára biztosítani kell a jogorvoslathoz való hozzáférést. Az alábbi, 2.7. és 3. szakasz a jogorvoslati mechanizmusok biztosításának különböző példáit mutatja be.

2.4.5 Az érintettek jogainak korlátozása

40. A nemzetközi megállapodás az érintettek jogainak korlátozásáról is rendelkezhet. Ezeknek a korlátozásoknak összhangban kell állniuk az általános adatvédelmi rendelet 23. cikkében előírányzott korlátozásokkal. Az ilyen korlátozásnak az általános adatvédelmi rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében felsoroltakkal összhangban lévő, fontos, közérdekű célkitűzéseknek – többek között mások jogai és szabadságai, a nemzetbiztonság, a honvédelem, illetve a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése vagy a vádeljárás lefolytatása – egy demokratikus társadalomban való garantálásához szükséges és azzal arányos intézkedésnek kell lennie. Ezt jogszabálynak vagy nemzetközi szervezetek esetében az alkalmazandó belső szabályoknak/szabályozási keretrendszernek kell biztosítania, és csak addig lehet fenntartani, amíg a korlátozás indoka fennáll.

2.5 Az adatok újbóli továbbításának és megosztásának korlátozása (beleértve a közlést és a kormányzati hozzáférést)

41. A nemzetközi megállapodásnak főszabályként kifejezetten ki kell zárnia a közfeladatot ellátó, címzett szerv vagy nemzetközi szervezet általi újbóli adattovábbítást olyan címzettek részére, akikre nézve a nemzetközi megállapodás előírásai nem kötelező érvényűek. A felek a tárgytól és a fennálló, konkrét körülményektől függően úgy ítélik meg, hogy szükséges az újbóli adattovábbítások engedélyezése. Ebben az esetben – a célhoz kötöttség elvének tiszteletben tartásának feltétele mellett²⁰ – a nemzetközi megállapodásnak elő kell írnia, hogy ilyen újbóli adattovábbításra csak akkor kerülhet sor, ha az adattovábbító, közfeladatot ellátó szerv ahhoz előzetes és kifejezett engedélyét adta, valamint a címzett harmadik felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy tiszteletben tartják a nemzetközi megállapodásban foglalt ugyanazon adatvédelmi elveket és garanciákat. Ennek keretében kötelezettséget kell vállalni arra is, hogy az érintettek számára a nemzetközi megállapodás által előírt, ugyanazon adatvédelmi jogokat és garanciákat biztosítják, így gondoskodva arról, hogy az adatok újbóli továbbítása esetén az adatvédelem szintje ne csökkenjen.
42. Főszabályként az újbóli adattovábbításával megegyező garanciák alkalmazandók a személyes adatok ugyanazon országon belüli megosztására is, azaz a nemzetközi megállapodásnak ki kell zárnia az újbóli megosztást, és az ez alóli kivételek általánosságban véve csak abban az esetben engedélyezhetők, ha az adattovábbító, közfeladatot ellátó szerv ahhoz előzetes és kifejezett engedélyét adta, valamint a címzett harmadik felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy tiszteletben tartják a nemzetközi megállapodásban foglalt ugyanazon adatvédelmi elveket és garanciákat.
43. Az adattovábbító, közfeladatot ellátó szerv kifejezett engedélyének kérelmezését megelőzően ajánlott, hogy a címzett, közfeladatot ellátó szerv vagy nemzetközi szervezet elegendő információt szolgáltatson az általa továbbítani/megosztani kívánt személyes adatok típusáról, azokról az indokokról és célokról, amelyek alapján a személyes adatok továbbítását/megosztását szükségesnek tartja, valamint újbóli adattovábbítás esetén, azokról az országokról vagy nemzetközi szervezetekről, amelyeknek újból továbbítani kívánja a személyes adatokat annak érdekében, hogy meg lehessen

²⁰ Lásd a fenti 2.3.1. szakaszt.

vizsgálni a harmadik ország jogszabályait, nemzetközi szervezetek esetében pedig az alkalmazandó belső szabályokat/szabályozási keretrendszert.

44. Azokban az esetekben, amikor a személyes adatok a címzett, közfeladatot ellátó szerv vagy más, nemzetközi szervezet országában lévő harmadik féllel való megosztásának lehetővé tétele szükséges, a megosztás meghatározott körülmények között, az adattovábbító, közfeladatot ellátó szerv előzetes, kifejezett jóváhagyásával engedélyezhető, vagy akkor, ha a címzett harmadik fél kötelező erejű kötelezettséget vállal a nemzetközi megállapodásban foglalt alapelvek és garanciák tiszteletben tartására.
45. A nemzetközi megállapodás ezenkívül olyan kivételes körülményeket is meghatározhat, amelyeknek fennállása esetén az újbóli megosztásra előzetes engedély vagy a fent említett kötelezettségvállalások nélkül is sor kerülhet az általános adatvédelmi rendelet 49. cikkében felsorolt eltérésekkel összhangban, például abban az esetben, amennyiben az adatok ilyen, konkrét megosztása az érintett vagy más személyek létfontosságú érdekeinek védelme miatt, illetve jogi igények előterjesztése, érvényesítése és védelme miatt szükséges. Ilyen kivételes körülmények akkor is felmerülhetnek, ha az újbóli megosztást a címzett jogszabályai írják elő, amennyiben az közvetlenül kapcsolódó nyomozások/bírósági eljárások érdekében szükséges.
46. A fenti bekezdésben említett esetekben a nemzetközi megállapodásnak egyértelműen meg kell határoznia azokat a különleges és kivételes körülményeket, amelyeknek fennállása esetén az ilyen adatmegosztás megengedett. A címzett, közfeladatot ellátó szervet vagy nemzetközi szervezetet arra is kötelezni kell, hogy a megosztás előtt arról az adattovábbító, közfeladatot ellátó szervet értesítse, és ennek keretében tájékoztatást adjon a megosztott adatokról, a címzett harmadik félről, valamint a megosztás jogalapjáról. Az adattovábbító, közfeladatot ellátó szervnek ugyanakkor nyilvántartást kell vezetnie a címzett, közfeladatot ellátó szervtől vagy nemzetközi szervezettől érkező ilyen értesítésekről, és kérésre ezeket az információkat a felügyeleti hatóság rendelkezésére kell bocsátania. Amennyiben az adatmegosztást megelőző, ilyen értesítés sérti a jogszabályban előírt titoktartási kötelezettségeket (pl. egy nyomozás bizalmas jellegének megőrzése), az adott információt a megosztást követően a lehető leghamarabb rendelkezésre kell bocsátani. Ilyen esetben az adattovábbító szerv részére rendszeres időközönként általános tájékoztatást kell nyújtani a meghatározott időtartam alatt beérkezett kérelmek típusáról, beleértve a kért adatok kategóriáira, a kérelmező szervekre és a közzététel jogalapjára vonatkozó információkat is.
47. A fenti forgatókönyvek mindegyikére érvényes, hogy a nemzetközi megállapodás csak abban az esetben teheti lehetővé a személyes adatok közzétételét a címzett, közfeladatot ellátó szerv helye szerinti harmadik ország más közhatalmi szervei számára, ha a közlés az egy demokratikus társadalomban a fontos, közérdekű célkitűzések általános adatvédelmi rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében felsoroltak és az EUB ítélezési gyakorlattal való összhang garantálásához szükséges és az azzal arányos mértéket nem lépi túl. A harmadik országbeli közhatalmi szervek megfigyelési célú, esetleges hozzáféréseinek értékeléséhez az adattovábbító, közfeladatot ellátó szervnek figyelembe kell vennie a négy alapvető európai garanciában említett elemeket²¹. Ezek közé tartozik az érintettek rendelkezésére álló, hatékony jogorvoslat lehetősége a címzett, közfeladatot ellátó szerv helye szerinti harmadik országban, amennyiben személyes adataikhoz közhatalmi szervek férnek hozzá²². Nemzetközi szervezetek részére történő továbbítás esetén az ilyen hozzáférésnek meg kell felelnie a nemzetközi jognak, és különösen nem sértheti a nemzetközi szervezet kiváltságait és mentességeit.

²¹ Lásd az Európai Adatvédelmi Testület megfigyelési intézkedésekre vonatkozó alapvető európai garanciákról szóló 02/2020. számú ajánlását.

²² Lásd az Európai Adatvédelmi Testület 02/2020. sz. ajánlásának D. garanciáját (13. és azt követő oldalak).

48. A szóban forgó esettől függően hasznos lehet egy olyan melléklet nemzetközi megállapodáshoz való csatolásának előírása is, amely felsorolja az egyéb, közfeladatot ellátó szervekkel való újbóli megosztásra vonatkozó jogszabályokat, beleértve a megfigyelési célból való megosztást is a célországban. Az adattovábbító felet e melléklet bármilyen változásáról meghatározott időn belül értesíteni kell.

2.6 Különleges adatok

49. Amennyiben egy nemzetközi megállapodás az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében vett különleges személyes adatok továbbításáról rendelkezik, a címzett, közfeladatot ellátó szerv vagy nemzetközi szervezet által a konkrét kockázatokra vonatkozóan végrehajtandó további garanciákat kell bevezetni. Ezek közé tartozhatnak például a korlátozások, úgymint a hozzáférési korlátozások, az információk kezelésének céljára vonatkozó korlátozások vagy az újbóli adattovábbításra vonatkozó korlátozások stb., illetve a különleges garanciák, például további biztonsági intézkedések, amelyek speciális képzést írnak elő azoknak a dolgozóknak, akik számára az adatokhoz való hozzáférés engedélyezett.

2.7 Jogorvoslati mechanizmusok

50. Az érintettek érvényesíthető és hatékony jogainak garantálása érdekében a nemzetközi megállapodásnak rendelkeznie kell egy olyan rendszerről, amely lehetővé teszi az érintettek számára, hogy az adataik EGT-n kívüli országba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítását követően is igénybe vehessék a jogorvoslati mechanizmusokat. E mechanizmusoknak jogorvoslati lehetőséget kell biztosítaniuk a választott eszköz rendelkezéseinek be nem tartása által érintett egyének számára, és így lehetővé kell tenniük azon érintettek számára, akiknek a személyes adatait az EGT-ből továbbították, hogy panaszt nyújtsanak be az ilyen meg nem feleléssel kapcsolatban, illetve panaszukra megoldást kapjanak. Az érintett számára különösen a nemzetközi megállapodásban részes, közfeladatot ellátó szerveknél és (közvetlenül vagy az érintett fél megkeresését követően) egy független felügyeleti mechanizmus keretében való panasztétel hatékony lehetőségét kell biztosítani. Ezen túlmenően a bírósági jogorvoslatnak főszabály szerint rendelkezésre kell állnia.
51. Először is, a címzett, közfeladatot ellátó szervnek kötelezettséget kell vállalnia egy olyan mechanizmus bevezetésére, amely hatékonyan és kellő időben kezeli és rendezi az érintettek által az elfogadott adatvédelmi garanciáknak való megfeleléssel kapcsolatban benyújtott panaszokat. Ezenkívül az érintettek számára azt is lehetővé kell tenni, hogy független felügyeleti szerv (beleértve – amennyiben rendelkezésre áll – a független adatvédelmi hatóságot is) előtti hatékony közigazgatási jogorvoslati lehetőséggel élhessenek²³.
52. Másodsor, a megállapodásnak lehetővé kell tennie a bírósági jogorvoslatot, ideértve a személyes adatok jogellenes kezelése miatti vagyoni és nem vagyoni kártérítést is. Amennyiben nincs lehetőség a hatékony bírósági jogorvoslat biztosítására – például a nemzeti jog korlátozásai vagy a címzett, közfeladatot ellátó szerv (például nemzetközi szervezet) különleges jogállása miatt –, a nemzetközi megállapodásnak alternatív garanciákat kell nyújtania. Ezeknek az alternatív biztosítékoknak az érintett számára az Európai Unió Alapjogi Chartájának (EU Charta) 47. cikkében előírtakkal lényegében azonos garanciákat kell nyújtaniuk²⁴.

²³ Lásd még a felügyeleti mechanizmusról szóló 2.8. szakaszt.

²⁴ Az EUB 2020. július 16-i ítélete, Data Protection Commissioner kontra Facebook Ireland Ltd és Maximilian Schrems (Schrems II.)-ügy, C-311/18, 96., 186. és azt követő pontok.

53. Ebben az esetben a nemzetközi megállapodás olyan struktúrát hozhat létre, amely lehetővé teszi az érintett számára, hogy jogait olyan bíróságon kívüli, például kvázi bírósági, kötelező erejű mechanizmusok – úgymint választottbírói vagy alternatív vitarendezési mechanizmusok, pl. mediáció – révén érvényesítse, amelyek garantálják a független felülvizsgálatot, és kötelezőek a címzett, közfeladatot ellátó szervre nézve²⁵. A személyes adatokat továbbító, közfeladatot ellátó szervek ezenkívül kötelezettséget vállalhatnak a személyes adatok olyan jogellenes kezelésének eredményeképpen felmerülő kártérítések megfizetésére, amelyet a független felülvizsgálat is bizonyít.

Kivételes esetekben a megállapodás egyéb, hasonló mértékben független és hatékony jogorvoslati mechanizmusok alkalmazhatóságát is lehetővé teheti, például nemzetközi szervezetek által bevezetett hatékony jogorvoslati mechanizmusokat.

54. A fent említett valamennyi jogorvoslati mechanizmus tekintetében érvényes, hogy a nemzetközi megállapodásnak köteleznie kell a feleket arra, hogy tájékoztassák egymást az eljárások eredményéről, különösen, amennyiben egy személy panaszát elutasítják vagy nem rendezik.
55. A jogorvoslati mechanizmust össze kell kapcsolni azzal a lehetőséggel, hogy amennyiben a feleknek nem sikerül a vitát békés úton rendezni, az adattovábbító, közfeladatot ellátó szerv felfüggeszse vagy megszüntesse a személyes adatok nemzetközi megállapodás értelmében történő továbbítását mindaddig, amíg úgy nem véli, hogy a kérdést a címzett, közfeladatot ellátó szerv kielégítő módon kezelte. Amennyiben ilyen felfüggesztés vagy megszüntetés történik, azt a címzett, közfeladatot ellátó szerv az adatok visszaszolgáltatására vagy törlésére vonatkozó kötelezettségvállalásának kell kísérnie. Az adattovábbító, közfeladatot ellátó szervnek értesítenie kell az illetékes nemzeti felügyeleti hatóságot az adattovábbítás felfüggesztéséről, illetve megszüntetéséről.

²⁵ Az EUB 2015. október 6-i ítélete, Maximilian Schrems kontra Data Protection Commissioner (Schrems)-ügy, C-362/14, 41. és 95. pont; az EUB 2020. július 16-i ítélete, Data Protection Commissioner kontra Facebook Ireland Ltd és Maximilian Schrems (Schrems II.)-ügy, C-311/18, 186., 187., 189., 195. és azt követő pontok.

2.8 Felügyeleti mechanizmusok

56. Annak biztosítása érdekében, hogy a nemzetközi megállapodásban foglalt valamennyi kötelezettség teljesüljön, a megállapodásnak rendelkeznie kell a megállapodás megfelelő alkalmazását és a benne foglalt jogokba való beavatkozást vizsgáló, független felügyeletről.
57. Először is, a megállapodásnak rendelkeznie kell a megállapodás betartását biztosító belső felügyeletről. A megállapodásban részes valamennyi félnek rendszeres, a bevezetett eljárásokat és a megállapodásban foglalt garanciák hatékony alkalmazását vizsgáló belső ellenőrzéseket kell végeznie. A rendszeres belső ellenőrzéseknek meg kell vizsgálniuk a jogszabályok minden olyan változását is, amely megakadályozná a fel(ek)et, abban, hogy eleget tegyenek a nemzetközi megállapodásban foglalt adatvédelmi elveknek és garanciáknak. Ezenkívül az is előírható, hogy a megállapodásban részes egyik fél a megállapodásban részes másik féltől is kérelmezhet ilyen felülvizsgálatot. A nemzetközi megállapodásnak köteleznie kell a feleket arra, hogy válaszoljanak a másik fél által a megállapodásban foglalt garanciák hatékony megvalósításával kapcsolatban feltett kérdésekre. A felülvizsgálatot végző feleknek az ellenőrzések eredményeit közölniük kell a megállapodásban részes másik féllel (felekkel). Ideális esetben ez a fajta tájékoztatás a megállapodást szabályozó független felügyelet mechanizmusába is beépítésre kellene, hogy kerüljön.
58. A nemzetközi megállapodásnak ezenkívül egy arra vonatkozó kötelezettséget is tartalmaznia kell, miszerint, ha az egyik fél a megállapodásban foglalt garanciákat bármilyen okból kifolyólag nem képes hatékonyan teljesíteni, arról a másik felet haladéktalanul tájékoztatnia kell. Ebben az esetben a nemzetközi megállapodásnak az adattovábbító, közfeladatot ellátó szerv számára biztosítania kell annak lehetőségét, hogy mindaddig felfüggeszse vagy megszüntesse a személyes adatoknak a nemzetközi megállapodás értelmében a címzett, közfeladatot ellátó szerv részére történő továbbítását, amíg a címzett, közfeladatot ellátó szerv arról nem tájékoztatja az adattovábbító, közfeladatot ellátó szervet, hogy ismét képes a garanciákkal összhangban eljárni. Az adattovábbító szervnek értesítenie kell az illetékes nemzeti felügyeleti hatóságot a helyzet megváltozásáról, a továbbítás felfüggesztéséről, illetve a megállapodás megszüntetéséről.
59. Másodsor, a megállapodásnak olyan független felügyeletről is gondoskodnia kell, amelynek feladata annak biztosítása, hogy a felek betartsák a megállapodásban foglalt rendelkezéseket. Ez közvetlenül következik az Európai Unió Alapjogi Chartájából²⁶ és az emberi jogok európai egyezményéből (EJEE)²⁷, összhangban az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) ítélezési gyakorlatával, valamint megfelelő az elsődleges jogban²⁸, illetve a megfelelő esetjogban meghatározottakkal.

²⁶ Az EU Charta 7., 8. és 47. cikke.

²⁷ Az EJEE 8. cikke.

²⁸ A Lisszaboni Szerződés 6. cikke:

„(1) Az Unió elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartájának 2000. december 7-i, Strasbourgban 2007. december 12-én kiigazított szövegében foglalt jogokat, szabadságokat és elveket; e Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések.

A Charta rendelkezései semmilyen módon nem terjesztik ki az Uniónak a Szerződésekben meghatározott hatásköreit.

A Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket a Charta VII. címében foglalt, az értelmezést és alkalmazást szabályozó általános rendelkezéseknek megfelelően kell értelmezni, kellően figyelembe véve a Chartában említett azon magyarázatokat, amelyek meghatározzák az egyes rendelkezések eredetét.

(2) Az Unió csatlakozik az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez. Ez a csatlakozás nem érinti az Uniónak a Szerződésekben meghatározott hatásköreit.

60. Az EUB 2015 óta²⁹ ismételten hangsúlyozta a független jogorvoslati és felügyeleti mechanizmus szükségességét³⁰. Ehhez hasonlóan, az EJEB ítélkezési gyakorlatában többször is hangsúlyozta, hogy a magánélet EJEE 8. cikkében foglalt tiszteletben tartásához való jogba való bármely beavatkozás egy hatékony, független és pártatlan felügyeleti rendszer hatálya alá kell, hogy essen³¹.
61. A megállapodás például hivatkozhat illetékes felügyeleti hatóság általi felügyeletre, amennyiben az EGT-n belüli személyes adatokat fogadó, közfeladatot ellátó szerv országában található ilyen, még ha az általános adatvédelmi rendelet nem is írja elő, hogy az illetékes felügyeleti hatóságnak a külső felügyeleti szervnek kell lennie. Ezenkívül a megállapodás magában foglalhatja a címzett félnek az EGT felügyeleti hatóságaival való együttműködésre vonatkozó önkéntes kötelezettségvállalását is.
62. A harmadik ország vagy a nemzetközi szervezet adatvédelmi jogi felügyelettel kifejezetten megbízott felügyeleti hatóságának hiányában a független, hatékony és pártatlan felügyeleti mechanizmus követelményének más módon kell eleget tenni. A alkalmazott független felügyeleti mechanizmus típusa a szóban forgó eset függvénye lehet.
63. A megállapodás az adatvédelem területén hivatkozhat például a harmadik országnak a felügyeleti hatóságtól eltérő, már meglévő felügyeleti szerveire is. Ezenkívül, amennyiben strukturális vagy intézményi szempontból – például bizonyos nemzetközi szervezetek kiváltságai és mentességei miatt – nem biztosítható külső független felügyelet, a felügyelet funkcionálisan autonóm mechanizmus révén garantálható. Ez utóbbinak olyan szervnek kell lennie, amely ugyan nem külső szerv, de függetlenül, azaz utasításoktól mentesen, elegendő emberi, műszaki és pénzügyi erőforrással stb. látja el feladatait. A címzett fél számára a felügyeleti szerv döntései kötelező érvényűek kell, hogy legyenek.

2.9 Felmondási záradék

64. A nemzetközi megállapodásnak elő kell írnia, hogy az EGT-ből a nemzetközi megállapodás értelmében, annak tényleges megszűnése előtt továbbított személyes adatokat továbbra is a nemzetközi megállapodás rendelkezéseivel összhangban kell kezelni.

(3) Az alapvető jogok, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományjaiból következnek, az uniós jogrend részét képezik mint annak általános elvei”.

²⁹ Az EUB 2015. október 6-i ítélete, Maximilian Schrems kontra Data Protection Commissioner (Schrems)-ügy, C-362/14, 41. és 95. pont.

³⁰ Az EUB 2017. július 27-i, 1/15. sz., a Kanada és az Európai Unió közötti, az utasnyilvántartási adatállomány adatainak továbbításáról és kezeléséről szóló tervezett megállapodásról szóló véleményének 228. és azt követő pontjai; az EUB 2019. április 30-i, 1/17. sz., az egyrésztől Kanada, másrésztől az Európai Unió és tagállamai közötti átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodásról szóló véleményének 190. és azt követő pontjai.

³¹ Az EJEB 1978. szeptember 6-i ítélete, Klass kontra Németország ügy, 55. és 56. pont. Az EJEB-től származó követelmény az EU Charta 7. és 8. cikkének sérelme esetén is érvényes, mivel a Charta 52. cikkének (3) bekezdése értelmében ezen alapvető jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni az EJEE 8. cikkében meghatározottakkal.

3 AZ ÁLTALÁNOS ADATVÉDELMI RENDELET 46. CIKKÉRE VONATKOZÓ KONKRÉT INFORMÁCIÓK

3.1 A jogilag kötelező erejű, kikényszeríthető eszközökkel kapcsolatos konkrét információk

– az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdésének a) pontja

65. Az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdésének a) pontja lehetővé teszi az EGT közfeladatot ellátó szervei számára, hogy a harmadik országok, illetve nemzetközi szervezetek közfeladatot ellátó szervei részére történő adattovábbításokat a felek által a felügyeleti hatóságok előzetes engedélye nélkül elfogadott eszközök alapján hajtsák végre. Az ilyen eszközöknek jogilag kötelező erejűnek és kikényszeríthetőnek kell lenniük. Így ezen rendelkezés értelmében nemzetközi szerződések, közjogi szerződések vagy önvégrehajtott közigazgatási megállapodások is alkalmazhatók.
66. Minden jogilag kötelező erejű, kikényszeríthető eszköznek magában kell foglalnia az alapvető adatvédelmi elveket és az érintettek jogait az általános adatvédelmi rendeletben előírtak szerint.
67. A feleknek kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy megfelelő adatvédelmi garanciákat vezetnek be az adatok továbbítására vonatkozóan. Következésképpen a megállapodásnak meg kell határoznia azt is, hogy a címzett, közfeladatot ellátó szerv hogyan alkalmazza az alapvető adatvédelmi elveket és az érintettek jogait valamennyi továbbított személyes adatra vonatkozóan annak biztosítása érdekében, hogy a természetes személyeknek az általános adatvédelmi rendelet értelmében vett védelmi szintje ne sérüljön.
68. Amennyiben jogilag kötelező erejű, kikényszeríthető eszközök révén nincs lehetőség hatékony bírósági jogorvoslat biztosítására, és alternatív jogorvoslati mechanizmus elfogadására van szükség, ezen eszközök jóváhagyása előtt az EGT-n belüli, közfeladatot ellátó szervezeteknek konzultálniuk kell az illetékes felügyeleti hatósággal.
69. Még ha az eszköz formája nem is döntő jelentőségű mindaddig, amíg jogilag kötelező erejűnek és kikényszeríthetőnek minősül, az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy a legjobb megoldást a részletes adatvédelmi feltételek közvetlenül az eszközbe történő beillesztése jelenti. Amennyiben azonban ez a megoldás az adott körülmények miatt nem megvalósítható, az Európai Adatvédelmi Testület határozottan javasolja legalább egy, az adatvédelmi elveket közvetlenül az eszköz szövegébe belefoglaló általános feltétel beillesztését, és a részletesebb rendelkezéseknek és garanciáknak az eszköz mellékletében való feltüntetését.

3.2 A közigazgatási megállapodásra vonatkozó konkrét információk – az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének b) pontja

70. Az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének b) pontja olyan alternatív eszközökről is rendelkezik közigazgatási megállapodások formájában (mint például az egyetértési megállapodás), amelyek a két fél által közös megállapodásuk hatálybaléptetése érdekében tett kötelezettségvállalásai révén biztosítanak védelmet.
71. E tekintetben az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkének (1) bekezdése és (108) preambulumbekkezdése kimondja, hogy ezeknek a megállapodásoknak az érintettek számára érvényesíthető jogokat és hatékony jogorvoslati lehetőségeket kell biztosítaniuk. Amennyiben a

garanciákat olyan közigazgatási megállapodások tartalmazzák, amelyek jogilag nem kötelező erejűek, az illetékes felügyeleti hatóság jóváhagyására van szükség.

72. A közférában a jogilag nem kötelező erejű közigazgatási megállapodások garanciák nyújtásához történő alkalmazásának lehetőségét gondosan meg kell vizsgálni, figyelembe véve a szóban forgó adatok kezelésének célját és jellegét. Amennyiben a harmadik ország nemzeti jogszabályai vagy a nemzetközi szervezet belső szabályai/szabályozási keretrendszere nem rendelkezik az EGT-beli személyek adatvédelmi jogairól és jogorvoslati lehetőségeiről, előnyben kell részesíteni a jogilag kötelező erejű megállapodások megkötését. Az elfogadott eszköztől függetlenül a bevezetett intézkedéseknek hatékonyan kell lenniük a megfelelő végrehajtás, érvényesítés és felügyelet biztosítása érdekében.
73. A közigazgatási megállapodásokban konkrét lépéseket kell tenni a hatékony egyéni jogok, jogorvoslat és felügyelet biztosítása érdekében. A tényleges és érvényesíthető jogok biztosítása érdekében a nem kötelező erejű jogi eszközöknek tartalmazniuk kell az EGT-n belüli személyes adatokat fogadó, közfeladatot ellátó szerv arra vonatkozó garanciáit, hogy a nemzeti jogszabályai az egyéni jogokat teljes mértékben biztosítják, és azokat az EGT-beli egyének ugyanolyan feltételek mellett gyakorolhatják, mint az érintett harmadik ország állampolgárai és lakosai. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha az EGT-beli magánszemélyek részére a címzett, közfeladatot ellátó szerv nemzeti jogi keretén belül rendelkezésre áll közigazgatási és bírósági jogorvoslat. Ehhez hasonlóan, a nemzetközi szervezeteknek garanciákat kell nyújtaniuk a belső szabályaik által biztosított egyéni jogokra, valamint a rendelkezésre álló jogorvoslati mechanizmusokra vonatkozóan.
74. Amennyiben nem ez a helyzet, az egyéni jogokat a felek konkrét kötelezettségvállalásaival kell garantálni, valamint olyan eljárási mechanizmusokkal, amelyek biztosítják azoknak hatékonyságát és jogorvoslati lehetőséget biztosítanak az egyén számára. Ezeknek a konkrét kötelezettségvállalásoknak és eljárási mechanizmusoknak lehetővé kell tenniük a gyakorlatban az általános adatvédelmi rendelet által az Unión belül biztosított védelmi szinttel lényegében megegyező védelmi szintnek való megfelelés biztosítását.
Az ilyen eljárási mechanizmusok közé tartozhat például a felek arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy tájékoztatják egymást az EGT-n belüli személyek kérelmeiről, valamint hogy a vitákat vagy követeléseket megfelelő időn belül rendezik.
75. Ezenkívül, abban az esetben, ha az ilyen vitákat vagy követeléseket maguk a felek nem tudják békés úton rendezni, az egyén számára alternatív mechanizmusok révén független és hatékony jogorvoslatot kell biztosítani, lehetővé téve például az egyén számára azt, hogy alternatív vitarendezési mechanizmushoz, például választottbíróshoz vagy mediációhoz folyamodhasson. Az ilyen alternatív vitarendezési mechanizmusnak kötelező erejűnek kell lennie³².
76. A közigazgatási megállapodásban a szóban forgó esettől függően rendelkezni kell a fenti intézkedések összességének vagy egy részének kombinációjáról a hatékony jogorvoslat biztosítása érdekében. Az ezen iránymutatásban nem szereplő egyéb intézkedések is elfogadhatók, amennyiben független és hatékony jogorvoslatot biztosítanak.
77. Az illetékes felügyeleti hatóság eseti alapon megvizsgálja az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének b) pontjával összhangban kidolgozott valamennyi közigazgatási megállapodást, amelyet adott esetben az Európai Adatvédelmi Testület vonatkozó eljárása követ. Az illetékes

³² Az EUB 2020. július 16-i ítélete, Data Protection Commissioner kontra Facebook Ireland Ltd és Maximillian Schrems (Schrems II.)-ügy, C-311/18, 189., 196. és azt követő pontok.

felügyeleti hatóság vizsgálatát az ezen iránymutatásban foglalt általános ajánlásokra alapozza, de az adott esettől függően további garanciákat kérhet.

4 ELJÁRÁSI KÉRDÉSEK

78. Az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján létrejött közigazgatási megállapodásokat eseti alapon kell megvizsgálni az illetékes felügyeleti hatóság engedélyezésére vonatkozó követelmények miatt, amelynek az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkének (4) bekezdése értelmében az általános adatvédelmi rendelet 64. cikkének (2) bekezdése szerinti egységességi mechanizmust kell alkalmaznia. Az alternatív jogorvoslati mechanizmusoknak az általános adatvédelmi rendelet 46. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti, kötelező erejű, kikényszeríthető eszközökbe történő integrálásakor az Európai Adatvédelmi Testület azt ajánlja, hogy kérjenek tanácsot az illetékes felügyeleti hatóságtól is. Az Európai Adatvédelmi Testület határozottan javasolja, hogy az illetékes felügyeleti hatósággal már a folyamat korai szakaszában egyeztessenek.

Az Európai Adatvédelmi Testület részéről

Elnök

(Andrea Jelinek)